

Exam. Code : 103204

Subject Code : 1094

B.A./B.Sc. Semester—IV

FINE ARTS

(Drawing and Painting)

Paper—A

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—50

Note :- The question paper is divided into **TWO** Sections, Section—I very short answer, all questions are compulsory and carry **1** mark each. In Section—II attempt any **FIVE** questions out of **EIGHT** and each question carries **5** marks.

SECTION—I

1. Who painted the 'Bani-Thani' as Radha ?
2. Name two paintings of Jahangir.
3. Define the beauty of line drawing from Rajasthan School of Art.
4. What is the difference in between Kangra and Basohli School of Art ?
5. What is the main feature of Bundi School of Painting ?
6. Write the name of most famous painting from Kishangarh.
7. Write the name of two paintings of Akbar time.

8. What are the main subject matter of Mewar school ?
9. Explain the qualities of Bundi style in very short.
10. Who was Manku ?
11. Mola Ram is related to ___ ?
12. What is Geet Govinda ?
13. Write the name of two paintings from Bundi school.
14. During which school the Deepak Raga painting painted ?
15. What do you know about the Jahangir holding a portrait of his father ?
16. Which school is related to Godhuli painting ?
17. In which state Basohli situated ?
18. Write the name of school from Raja Amrit Pal related.
19. What is Tuti-nama ?
20. Who is Doulat ?
21. Write the name of one painting painted by Nihal Chand.
22. During which century the Pahari school developed and flourished ?
23. The main center of Kangra paintings are ___ ?
24. In which period painting "Rama and Sita in the forest" painted ?
25. Sansar Chand is related to _____.

SECTION—II

1. What are the main characteristics of Mewar school of miniature painting ?
2. Write a note on Jain school of miniature paintings.
3. Discuss the main points of Akbar Kalin paintings.
4. How you will explain, 'The Golden period of miniature under the Jahangir' ?
5. Describe the technique of Rajasthan School of Art.
6. Write an essay of Early Indian miniature painting.
7. Write a comparative note in between Kangra and Basohli school of art.
8. Explain the beauty of Bani Thani painting in your words.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਗ-I ਵਿੱਚ ਅਤਿ-ਲਘੁ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ 1 ਅੰਕ ਹੈ। ਭਾਗ-II ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ-I

1. ਰਾਧਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਬਾਣੀ-ਠਾਣੀ' ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਚਿਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ?
2. ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਦੋ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
3. ਕਲਾ ਦੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਰੇਖਾਚਿੱਤਰ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।
4. ਕਲਾ ਦੇ ਕਾਂਗੜਾ ਅਤੇ ਬਸੋਹਲੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਹੈ ?

5. ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਬੁੰਦੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਕੀ ਹਨ ?
6. ਕਿਸਨਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
7. ਅਕਬਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੋ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
8. ਮੇਵਾੜ ਸਕੂਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ-ਖੇਤਰ ਕੀ ਹੈ ?
9. ਬੁੰਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਅਤਿ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
10. ਮੰਕੂ (Manku) ਕੌਣ ਸੀ ?
11. ਮੋਲਾ ਰਾਮ ___ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ।
12. ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਹੈ ?
13. ਬੁੰਦੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦੋ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
14. ਕਿਸ ਸਕੂਲ ਦੌਰਾਨ ਦੀਪਕ ਰਾਗ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਚਿਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?
15. ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਫੜੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
16. ਗੋਪੂਲੀ ਚਿੱਤਰ ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਕੂਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ?
17. ਬਸੋਹਲੀ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?
18. ਰਾਜਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
19. ਤੂਤੀ (Tuti) -ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ ?
20. ਦੌਲਤ ਕੌਣ ਹੈ ?
21. ਨਿਹਾਲ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਚਿਤਰਿਤ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
22. ਕਿਸ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਪਹਾੜੀ ਸਕੂਲ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਸਮਰਿੱਧ ਹੋਇਆ ?
23. ਕਾਂਗੜਾ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ___ ਹੈ।

24. ਕਿਸ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਚਿਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?
25. ਸੰਸਾਰ ਚੰਦ _____ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ।

ਭਾਗ-II

1. ਲਘੁ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੇਵਾੜ ਸਕੂਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
2. ਲਘੁ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਜੈਨ ਸਕੂਲ ਉਪਰ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖੋ।
3. ਅਕਬਰ ਕਾਲੀਨ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. 'ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਘੁ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਵਰਣ ਮਿਆਦ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ ?
5. ਕਲਾ ਦੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਕੂਲ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
6. ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਭਾਰਤੀ ਲਘੁ ਚਿੱਤਰਾਂ ਉਪਰ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।
7. ਕਲਾ ਦੇ ਕਾਂਗੜਾ ਅਤੇ ਬਸੋਹਲੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖੋ। a2zpapers.com
8. ਬਾਣੀ-ਠਾਣੀ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਮੇਂ ਵਿਭਾਜਿਤ ਕਿਆ ਗਯਾ ਹੈ। ਭਾਗ-I ਮੇਂ ਅਤਿ ਲਘੁਤਰੀਯ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈਂ ਜੋ ਕਿ ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈਂ ਤਥਾ ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ 1 ਅੰਕ ਹੈ। ਭਾਗ-II ਮੇਂ ਦਿਏ ਗਏ ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਓਂ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਜਿਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 5 ਅੰਕ ਹੈ।

ਭਾਗ-I

1. ਰਾਘਾ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ 'ਬਾਨੀ-ਠਾਣੀ' ਕੋ ਕਿਸਨੇ ਚਿਤ੍ਰਿਤ ਕਿਆ ?
2. ਜਹਾਂਗੀਰ ਕੇ ਦੋ ਚਿਤ੍ਰੋਂ ਕਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।

3. कला के राजस्थान स्कूल से रेखाचित्र की सुंदरता परिभाषित कीजिए।
4. कला के कांगड़ा और बसोहली स्कूल के मध्य क्या अंतर है ?
5. चित्रों के बूंदी स्कूल के मुख्य लक्षण क्या हैं ?
6. किशनगढ़ से सबसे प्रसिद्ध चित्र का नाम लिखिए।
7. अकबर के समय के दो चित्रों का नाम लिखिए।
8. मेवाड़ स्कूल का मुख्य विषय-क्षेत्र क्या है ?
9. बूंदी शैली के गुणों की अति संक्षिप्त व्याख्या कीजिए।
10. मंकू (Manku) कौन था ?
11. मोला राम _____ से संबंधित है।
12. गीत गोविन्द क्या है ?
13. बूंदी स्कूल के दो चित्रों के नाम लिखिए।
14. किस स्कूल के दौरान दीपक राग चित्र को चित्रित किया गया ?
15. अपने पिता का चित्र पकड़े जहांगीर के बारे में आप क्या जानते हैं ?
16. गौधुली चित्र से कौन-सा स्कूल संबंधित है ?
17. बसोहली किस राज्य में स्थित है ?
18. राजा अमृत पाल से संबंधित स्कूल का नाम लिखिए।
19. तूती (Tuti) नामा क्या है ?
20. दौलत कौन है ?
21. निहाल चन्द द्वारा चित्रित किसी एक चित्र का नाम लिखिए।

22. किस सदी के दौरान पहाड़ी स्कूल विकसित और समृद्ध हुआ ?
23. कांगड़ा चित्रों का मुख्य केंद्र _____ है।
24. किस काल में चित्र 'जंगल में राम सीता' चित्रित किया गया ?
25. संसार चंद्र _____ से संबंधित हैं।

भाग—II

1. लघु चित्रों के मेवाड़ स्कूल की मुख्य विशेषताएं क्या हैं ?
2. लघु चित्रों के जैन स्कूल पर टिप्पणी लिखिए।
3. अकबरकालीन चित्रों के मुख्य बिंदुओं की चर्चा करो।
4. 'जहांगीर के अधीन लघु चित्रों की स्वर्ण अवधि' की व्याख्या आप कैसे करोगे ?
5. कला के राजस्थान स्कूल की तकनीक का वर्णन कीजिए।
6. प्रारंभिक भारतीय लघु चित्रों पर एक लेख लिखिए।
7. कला के कांगड़ा तथा बसोहली स्कूल के मध्य तुलनात्मक टिप्पणी लिखिए।
8. बानी-ठानी चित्र की सुंदरता की अपने शब्दों में व्याख्या करो।